

Andrej Bažant, Místo jako součást literatury – zámek ve Vrchotových Janovicích.

Pokus o literárně antropologickou studii se zhodnocením dosavadních interpretací.

Diplomová práce, Praha, EÚ FF UK 2006, 56 s. rkp.

Tématem práce Andreje Bažanta je zámek ve Vrchotových Janovicích jako místo literárních setkání a jejich společný jmenovatelem je zájem o majitelku zámku Sidonii Nádhernou. Nemá jít o přístup ani literární ani historický, ale o přístup literárně antropologický, jak říká podtitul práce, kulturně antropologický, jak zase je konstatováno v úvodu (s. 11). Specifičnost tohoto přístupu se vymezuje oproti literární vědě, která nahlíží na umělce skrz dílo a historii, která studuje dílo skrz jejího tvůrce, antropologie pak spojují obé, tedy studuje dílo i „historické prameny týkající se života“ (s.12). Dalším cílem práce je vyzkoumat příčiny obliby a zájmu badatelů o zámek a osoby, které na něm pobývaly. Završením má být vlastní autorova interpretace osob a událostí se zámek spojených.

Z řečeného vyplývá, že předmětem práce je janovický zámek, (významné) osoby na něm pobývajících, včetně majitelky Nádherné a vztahové souvislosti.

Třístránkový vstup do II. Kapitoly (úvod je zároveň chápán jako I. Kapitola) *Janovice jako místo*, myslí se ovšem janovický zámek, nejprve vyjmenovává možná chápání místa jako historické památky, místa pobytů slavných osob, jako životní dílo Nádherné, místo setkávání kultur/umělců, zdroj informací o minulosti, jiná pojetí. Vše toto je vyřešeno v několika větách na cca 2 stránkách.

První část druhé kapitoly, označena jako IIa. Nese název *Janovice jako domov* (Sidonie Nádherná). V 5 stránkové části se seznamujeme se základními životopisnými daty baronky Nádherné. To pozoruhodné není, pozoruhodnější však je, že autor začíná zde pracovat s poznámkovým aparátem !! Jsou zde asi 3 odkazy na literaturu, ostatní jsou vysvětlivky. Z poznámek plyne, že autorovým zdrojem informací byla kniha A. Wagnerové, *Das Leben der Sidonie Nádherný* (Hamburg 2003).

Další část, IIb. *Janovice jako místo pro tvorbu* (Rainer Maria Rilke) je krátce věnována pobytu R.A. Rilkeho na zámku (2s.), Rilkeho pojetí vlasti a spekulaci na téma Janovice-Rilkeho domov. Část IIc *Janovice jako obraz ráje* (Karl Kraus)- líčí citový vztah spisovatele a básníka K. Krause k S. Nádherné a jeho rivalitu s Rilkem. To je rozpracováno ve *IId. Vztah k Janovicím u Krause, Rilka a Sidonie – srovnání*

Kapitola III. *Janovice jako předmět vědeckého bádání* (s. 44-50) velmi stručně zhodnocuje tři nejvýznamnější monografie k životu Sidonie Nádherné. (kniha Otto Janky, Nádherná Sidonie, Roberta Saka a Zdeňka Bezecného, *Dáma z rajského ostrova* a už zmíněná práce O. Wagnerové). Kapitola je sice stručná, ale informativní.

V zamýšlení o mužském a ženském elementu v naší době, zde „odborné literatuře“, ke škodě chybí přesnost citací. Základní myšlenka, že nejen produkty lze hodnotit význam osobnosti je, myslím, chvályhodná.

Diplomová práce Andreje Bažanta rozhodně nepatří k nejlepším studiím, po formální stránce dokonce mnohde neodpovídá požadavkům odborné studie, necituje důsledně zdroje. I obsahově je práce nenáročná, nastíněnou problematiku vždy pojednává jen v několika větách, ne-li v několika řádcích. Není přesvědčivá ani postulována novost v přístupu, ani slibované interpretace. Autor si snad není vědom, že dnešní literární věda není na úrovni školských učebnic, ale onen všestranný přístup, o kterém on soudí, že je antropologický, je většinou už samozřejmostí.

V příloze jsou sice ilustrativní foto, ovšem bez uvedení zdrojů. Co snad kritizovat nelze je poměrně dobrá stylistická stránka textu a málo překlepů.

Nicméně celkově vyznění práce není lepší, než-li za „dobře“.

V Praze, 18. září 2006

František Vrhel